

Over kleine scholen in het landelijk gebied

Samen één... en toch anders

Goed onderwijs, levendige scholen, leerkrachten die met plezier hun kennis overbrengen, kinderen die vrolijk naar school komen en die zich optimaal kunnen ontwikkelen. Uitgangspunten van iedere school in het primair onderwijs. Een ideaalsituatie. Er zijn echter voorbeelden die afwijken van deze ideaalsituatie. Zo kampen de plattelandsgebieden in Noord Nederland en Zeeland met een terugloop van het aantal leerlingen, met vacatures die minder gemakkelijk in te vullen zijn en met een relatief hogere werkdrukbeleving onder de werknemers. Een aantal basisscholen wordt zelfs als zwak omschreven. Omstandigheden die voor de Stichting Openbaar Basisonderwijs Midden-Drenthe reden waren om het roer om te gooien en te komen met een vernieuwend organisatie-model.

De Stichting zet zich in voor 15 openbare basisscholen, 2.000 leerlingen en 200 medewerkers in de gemeente Midden Drenthe. De grootste school heeft ongeveer 350 leerlingen, de kleinste heeft er 17. Anders dan in de grote stad vormt de dorpsschool vaak de verbindende factor tussen de dorpsgenoten. Algemeen directeur Roelof Huisman van de Stichting: 'Wij vinden het belangrijk dat de kinderen zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving naar school kunnen gaan. Maar wel met de kanttekening dat dit niet ten koste van de kwaliteit van het onderwijs mag gaan, want die staat bovenaan ons prioriteitenlijstje. Een combinatieklas die is samengesteld uit de groepen 1, 2, 3 en 4 brengt vanzelfsprekend ander onderwijs met zich mee dan een klas die uitsluitend uit groep 3-ers bestaat. En daar moeten we ons steeds van bewust zijn.'

Mobiele onderwijsteams

Om optimaal van de kwaliteiten van directeuren, leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel gebruik te kunnen maken, is het plan ontstaan om te komen tot mobiele onder-

wijsteams. 'Het idee is om er met elkaar voor te zorgen dat de kwaliteit van het onderwijs gewaarborgd is en dat we tegelijkertijd zoveel mogelijk onderwijs- en opvangfaciliteiten blijven aanbieden voor de kinderen in de huidige dorpskernen', zo legt personeelsconsulent Fijko Kiewiet van de Stichting uit. 'Dit doen we uitdrukkelijk niet door het aantal directeuren te verminderen en meerdere scholen onder die ene directeur te laten vallen, want dat verandert niets aan de samenstelling van de teams', benadrukt Roelof Huisman. 'We voegen juist de teams van de scholen samen. Op die manier kunnen we leerkrachten passend op diverse scholen inzetten. Dit zorgt voor mobiliteit en daarmee ook voor meer kwaliteit. Zo zal er wel één directeur zijn, maar blijven de bij hem of haar ondergebrachte scholen, op zichzelf staan. Alleen mocht het zo zijn dat onderwijzer X met kwaliteit Y nodig is op school Z, dan is het eenvoudig binnen het team op te lossen. Zo zou het kunnen zijn dat de onderwijzer die tot nu 20 jaar op dezelfde school heeft lesgegeven, een jaar zijn kennis en ervaringen op een andere school gaat overdragen, omdat dit op dat moment voor die school gewenst is.

**'Meer werkplezier
zorgt voor een
lagere werkdruk-
beleving'** *Roelof Huisman*

‘Mobiele onderwijs- teams waarborgen de kwaliteit van het onderwijs’

Fijko Kiewiet

Van links naar rechts: Fijko Kiewiet, Roelof Huisman

Zo creëren wij een situatie waarin er samen naar oplossingen wordt gekeken en waarin het onderwijsteam gezamenlijk borg kan staan voor optimaal onderwijs. Daarnaast zien wij met deze mobiele teams het grote voordeel dat de leerkrachten zich kunnen ontwikkelen en zichzelf naar een hoger plan kunnen brengen, omdat ze meer eigen verantwoordelijkheden krijgen. Dit brengt veel plezier in het werk met zich mee en vermindert de werkdrukbeleving. Want waar plezier in het werk is, is een uurtje extra aan het werk zijn, minder een probleem.’

Iedereen denkt mee

Fijko Kiewiet: ‘Wij vinden het belangrijk dat iedereen over de plannen mee kan denken. Mobiele onderwijsteams brengen immers een andere manier van werken en een andere instelling met zich mee.’ De Stichting heeft daarom een aantal brainstormsessies en studiemiddagen voor de diverse betrokkenen georganiseerd om de meningen te peilen. ‘De directeuren staan er positief tegenover en dat is prettig’, zo verklaart Roelof Huisman, ‘maar we vinden het ook heel belangrijk dat de leer-

krachten en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad het plan zien zitten. Dat is niet voor iedereen even gemakkelijk en daar hebben we ook begrip voor.’

Fijko Kiewiet: ‘We zijn nu in een fase terechtgekomen, dat we een en ander wat concreter kunnen gaan maken. Dat zal meer duidelijkheid geven, waardoor het meer gaat leven. Het is onze bedoeling om in het volgende schooljaar met een pilot van start te gaan. Dit gaan we de komende maanden invullen.’

Regioadviseurs

‘We beseffen dat we op een nieuw terrein bezig zijn en hebben daarom behoefte aan periodiek overleg met onze regioadviseurs van het Vervangingsfonds/Participatiefonds’, aldus Roelof Huisman. ‘Niet alleen hebben Geerte Kalis en Eelke Solle verstand van zaken, zij komen ook op vele scholen en wijzen ons op sommige knelpunten of delen hun ervaringen met ons. Dat is heel prettig en dat waarderen we erg. Daarbij is het natuurlijk ook heel leuk dat ze onze ideeën zien zitten en het een werkbaar concept vinden.’

‘Als organisatiedeskundige spreekt mij de insteek van de Stichting enorm aan’, zo beaamt regioadviseur Geerte Kalis. ‘Het kan oplossingen aanreiken voor uiteenlopende knelpunten. En dat maakt hun aanpak wel uniek. Tijdens de pilot zal met trial and error duidelijk worden of het model ook haalbaar is. Het is heel boeiend om bij de voortgang betrokken te blijven. Daarnaast is het voor het Vervangingsfonds/Participatiefonds uiteraard alles aan gelegen om scholen open te houden. Maar uiteraard vanuit een gezonde basis.’

Velen weten meer dan één

De Stichting Openbaar Basisonderwijs Midden-Drenthe is niet het enige schoolbestuur in Nederland dat tegen problemen rondom kleine scholen in de landelijke gebieden aanloopt. Fijko Kiewiet: ‘We hebben een informatieuitwisseling met een aantal schoolbesturen in Groningen en Friesland. Graag zouden we een brainstormsessie met meer schoolbesturen willen organiseren. We kunnen daar onze ervaringen delen en van elkaar leren.’ ■

Ervaringen delen

Herkent u de beschreven situatieschets of is uw school ook actief bezig met het bedenken van oplossingen voor de problematiek van kleine scholen in de landelijke gebieden? Zou u willen deelnemen aan de brainstormsessie/studiemiddag georganiseerd door de Stichting Openbaar Onderwijs Midden-Drenthe? Meldt u zich dan aan bij regioadviseurs Geerte Kalis 045 579 89 28 of Eelke Solle 045 579 89 36. **Iedereen is van harte welkom!**